

Nejvyšší soud

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 4817/2016

Datum rozhodnutí: 26. července 2017

Závěr: *Pro právní poměry, které se týkají věcných práv, k nimž patří zákonné předkupní právo podílových spoluvlastníků podle § 140 občanského zákoníku, platí tzv. nepravá retroaktivita. Právní skutečnosti, s nimiž je spojen vznik těchto vztahů, jakož i další právní následky, nastaly-li před 1. 1. 2014, se posoudí podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2013. Půjde-li o nároky z předkupního práva vzniklé a uplatněné před nabytím účinnosti nového občanského zákoníku, tj. do 31. 12. 2013, je pro jejich posouzení určující právní úprava účinná do 31. 12. 2013, i když k završení celého procesu mimosoudní nebo soudní cestou dojde po 1. 1. 2014.*

Obsah: Spor byl veden o uložení povinnosti žalovanému uzavřít se žalobcem kupní smlouvu o koupi nemovitostí. Soud prvního stupně žalobě vyhověl a odvolací soud rozsudek potvrdil. Oba soudy shledaly, že pro rozhodnutí o uplatněném nároku z porušení zákonného předkupního práva je určující právní úprava účinná do 31. 12. 2013 (§ 140, 602 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku). Dále soudy dovodily, že v řízení o uložení povinnosti prohlásit vůli je pasivně věcně legitimována i osoba nezapsaná v katastru nemovitostí jako vlastník, a že v řízení o nahrazení projevu vůle může soud jako předběžnou řešit otázku vlastnictví nemovitosti se zřetelem na právní úkony, které byly učiněny po porušení zákonného předkupního práva. Žalovaný v dovolání argumentoval, že odvolací soud měl o právu uplatněném žalobou rozhodnout podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 a v jejím rámci posuzovat, zda v řízení o uložení povinnosti uzavřít kupní smlouvu k nemovitostem může být pasivně legitimován ten, kdo v katastru nemovitostí není jako vlastník zapsán, a zda může soud v takovém řízení předběžně posoudit otázku vlastnického práva a shledat, že stav zapsaný v katastru nemovitostí není

v souladu se skutečným právním stavem, tj. že osobě zapsané v katastru, která se neúčastní soudního řízení, nesvědčí vlastnické právo k nemovitosti. Nejvyšší soud připustil dovolání ve vztahu k otázce, zda se právní poměr z porušení zákonného předkupního práva řídí ustanoveními starého nebo nového občanského zákoníku. Nejvyšší soud dovolání zamítl z důvodů uvedených ve shrnutí.

Související judikatura: rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. prosince 1999, sp. zn. 22 Cdo 305/98, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. dubna 2007, sp. zn. 22 Cdo 880/2006, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2011, sp. zn. 29 Cdo 1242/2010.

Relevantní ustanovení: § 602 „starého“ občanského zákoníku, § 3028 občanského zákoníku.

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 2657/2016

Datum rozhodnutí: 27. června 2017

Závěr: *Usnesení shromáždění vlastníků jednotek o výměně výtahu v domě lze, co do závažnosti jím řešené záležitosti pro vlastníky jednotek i pro společenství samotné, přirovnat (zejména s ohledem na technickou a finanční náročnost realizace takové záležitosti) k rozhodnutí o výměně oken v domě, jež podle judikatury Nejvyššího soudu lze pokládat za rozhodnutí přijaté v důležité věci. Pak ovšem musí být důležitým důvodem pro přezkoumání usnesení shromáždění vlastníků jednotek ve smyslu § 1209 odst. 1 o. z. i schválení smlouvy o dílo, která stanoví konkrétní podmínky, za nichž bude výměna výtahů realizována, jakož i schválení případných podstatných změn takové smlouvy.*

Obsah: Spor byl veden o neplatnost usnesení shromáždění vlastníků jednotek, kterým bylo v dubnu 2014 mj. rozhodnuto o schválení smlouvy o výměně výtahu s konkrétním zhotovitelem. Podle argumentace žalobců bylo shromáždění vlastníků jednotek neusnášení schopné. Shromáždění se osobně účastnili pouze vlastníci jednotek mající méně než většinu (polovinu) všech hlasů (počítaných podle velikosti jejich podílů na společných částech domu); přitom k hlasům vlastníků

jednotek, kteří vykonávali svá hlasovací práva ve smluvním zastoupení, se nemělo pro účely zjišťování usnášenischopnosti shromáždění přihlížet, jelikož stanovy společenství nezakládaly právo nechat se na shromáždění zastoupit. Žalobci rovněž namítli, že na předmětném zasedání ani nebyla zjišťována usnášenischopnost shromáždění před každým hlasováním. Podle skutkových závěrů soudu prvního stupně se shromáždění zúčastnili vlastníci jednotek či jejich zplnomocnění zástupci s celkem 56 % hlasů všech vlastníků. Soud prvního stupně posuzoval, zda je dán důležitý důvod ve smyslu § 1209 odst. 1 občanského zákoníku, aby napadená usnesení přezkoumal soud. Dovedil, že důležitý důvod pro přezkoumání usnesení přijatého shromážděním je dán tehdy, jestliže dotčeným usnesením bylo rozhodnuto o záležitosti, která přímo zasahuje buď do samotného právního postavení vlastníků jednotek, nebo do podstaty předmětu jejich vlastnictví z hlediska účelu jeho využití. Pro vyslovení neplatnosti usnesení shromáždění vlastníků nepostačí každé (jakékoliv) porušení právních předpisů či stanov; vyslovení neplatnosti usnesení přijatého shromážděním odůvodňuje jen takové porušení právních předpisů a stanov, které mělo za následek závažný zásah do práv vlastníků jednotek nebo společenství samotného. Naplnění těchto podmínek neshledal. Neplatnost napadených usnesení by nebylo možné vyslovit ani z důvodu, že část vlastníků jednotek na shromáždění vykonávala svá hlasovací práva prostřednictvím zmocněnců, třebaže stanovy společenství výslovně nezakládaly právo nechat se na shromáždění zastoupit. S účinností od 1. ledna 2014 totiž má takový postup oporu přímo v zákoně, konkrétně v ustanovení § 441 odst. 1 o. z., které již neomezuje smluvní zastoupení pouze na provedení právního úkonu, jak to dříve činilo ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Odvolací soud ve vztahu k usnesení o výměně výtahu a uzavření smlouvy o dílo potvrdil závěr soudu prvního stupně. V dovolání navrhovatelé argumentovali, že § 1209 odst. 1 občanského zákoníku hovoří o „důležitém důvodu“, kvůli kterému se může přehlasovaný vlastník jednotky obrátit na soud, je nutno vykládat nikoliv v návaznosti na dosavadní úpravu zákona o vlastnictví bytů, nýbrž odlišně, protože nová právní úprava je v tomto směru diskontinuitní s úpravou dosavadní.

Přístup, který zvolil odvolací soud, však nemá oporu v zákoně a neodůvodněně zužuje okruh případů, v nichž bude dán důležitý důvod, aby usnesení přijaté shromážděním přezkoumal soud. Nejvyšší soud dovolání vyhověl. Ustanovení § 1209 odst. 1 o. z. zakotvuje právo vlastníka jednotky (nebo i společenství vlastníků, pokud je vlastníkem jednotky), nesouhlasí-li s usnesením přijatým shromážděním, navrhnout soudu, aby rozhodl o záležitosti, která je předmětem dotčeného usnesení. Vzhledem k tomu, že při rozhodování podle citovaného ustanovení jde o zásah veřejné moci do soukromoprávních vztahů, lze institut upravený v ustanovení § 1209 odst. 1 o. z. připustit pouze ve zcela odůvodněných a výjimečných případech. Právo obrátit se na soud s návrhem na přezkoumání usnesení přijatého shromážděním je proto omezeno nejen z hlediska osobního a časového, nýbrž i z hlediska věcného. Uplatnit je může toliko přehlasovaný vlastník jednotky (osobní omezení), pouze do uplynutí prekluzivní lhůty tří měsíců, počítané ode dne, kdy se o rozhodnutí dozvěděl nebo dozvědět mohl (omezení časové), a jen tehdy, je-li pro to důležitý důvod (omezení věcné). Právo obrátit se na soud s návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení přijatého shromážděním vlastníků musí proto podléhat rovněž věcnému omezení nastavenému v § 1209 odst. 1 o. z. Z věcného hlediska je podle Nejvyššího soudu „důležitou otázkou“ (důležitým důvodem) nikoliv samotné rozhodnutí o potřebě stavebních úprav bytového domu, nýbrž až provádění takových úprav a s tím související povinnost spolupodílet se na jejich spolufinancování prostřednictvím plateb do fondu oprav. Závisí zejména na technické a finanční náročnosti realizace přijatého rozhodnutí. Schválení smlouvy o dílo, podle které má být taková akce provedena, je neoddělitelnou součástí jejího provádění. Protože výměnu výtahu považoval Nejvyšší soud za daných okolností za významnou (důležitou), dovolání vyhověl a napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušil.

Související judikatura: rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. října 2008, sp. zn. 28 Cdo 3246/2007, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. června 2015, sp. zn. 26 Cdo 5363/2014.

Relevantní ustanovení: § 1209 odst. 1 občanského zákoníku.

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3980/2016

Datum rozhodnutí: 12. července 2017

Závěr: *Pro posouzení shodnosti výdělečné činnosti zaměstnance s předmětem činnosti zaměstnavatele ve smyslu ustanovení § 304 zákoníku práce není rozhodující, že se výdělečná činnost zaměstnance shoduje s předmětem činnosti, k jejímuž výkonu má zaměstnavatel (právnícká osoba zapisovaná do obchodního rejstříku) živnostenské oprávnění, nemá však tento předmět činnosti zapsaný v obchodním rejstříku. Skutečnost, že zaměstnavatel v obchodním rejstříku nemá zapsaný předmět činnosti, k jehož výkonu mu vzniklo příslušné oprávnění, by však mohla být významná při posuzování otázky zavinění. Zaměstnanci by nebylo možné vytýkat zaviněné porušení povinnosti dodržovat právní předpisy vztahující se k jím vykonávané práci ani ve formě nevědomé nedbalosti, kdyby zaměstnanec nechtěl porušit své pracovní povinnosti a ani nevěděl, že je svým jednáním porušit může, a vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům o tom ani vědět nemohl a neměl. O takovou situaci by se mohlo jednat v případě, kdy by zaměstnanec vzhledem ke svému pracovnímu zařazení u zaměstnavatele nezískal a ani nemohl získat poznatky, z nichž by mohl usuzovat na oprávnění zaměstnavatele vykonávat dotčenou činnost nezapsanou v obchodním rejstříku.*

Obsah: Spor byl veden o neplatnost výpovědi z pracovního poměru, kterou dostala zaměstnankyně z několika důvodů. Mimo jiné zaměstnankyně vykonávala jinou výdělečnou činnost, která byla shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele bez jeho předchozího písemného souhlasu. Žalobkyně v žalobě tvrdila, že se takového jednání nedopustila. Popřela, že by nabízela služby konkurenční společnosti, resp. subjektu konkurujícího žalovanému v oboru „praktické zubní lékařství“, který má žalovaný jako jediný předmět podnikání zapsaný v obchodním rejstříku. Nečinila ani jakékoliv nabídky, které by byly v rozporu s oprávněnými zájmy žalovaného, a ani o něm nepravdivě neinformovala jiné osoby. Soud prvního stupně žalobě vyhověl. Žalovaný zaměstnavatel měl v živnostenském rejstříku zapsaný jiný předmět podnikání, než v obchodním rejstříku, přičemž masérská činnost, která měla mít konkurenční povahu, byla zapsána jen v živnostenském, nikoliv obchodním rejstříku. Odvolací soud rozsudek zrušil pro nepřezkoumatelnost, avšak i novým rozsudkem soud prvního stupně určil neplatnost výpovědi. Setrval na názoru, že klíčový o předmětu podnikání je údaj v obchodním rejstříku. Odvolací soud

však rozsudek opět zrušil s tím, že je nutno přihlížet nejen k údajům v obchodním, ale i živnostenském rejstříku, kde již konkurenční druh činnosti uveden byl. Proti kasačnímu usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání. Za chybný označila závěr, podle kterého pro posouzení „shody výdělečné činnosti“ není rozhodný jen údaj uvedený v obchodním rejstříku a je třeba přihlížet též k údajům uvedeným v živnostenském rejstříku. Pokud má zaměstnavatel pouze formálně zápis určité živnosti v živnostenském rejstříku, tuto činnost však nemá zapsanou v obchodním rejstříku ani v aktuální společenské smlouvě, nemůže zaměstnanec porušit svou povinnost uvedenou v § 304 zákoníku práce, neboť nevykonává činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele. Nejvyšší soud připustil dovolání k vyřešení otázky hmotného práva, spočívající v posouzení shodnosti výdělečné činnosti zaměstnance s předmětem činnosti zaměstnavatele ve smyslu ustanovení § 304 zákoníku práce za situace, kdy výdělečná činnost zaměstnance se shoduje s předmětem činnosti, k jejímuž výkonu má zaměstnavatel – společnost s ručením omezeným (právnícká osoba zapisovaná do obchodního rejstříku) – živnostenské oprávnění, nemá však tento předmět činnosti zapsaný v obchodním rejstříku. Podle ustanovení § 304 odst. 1 zák. práce zaměstnanci mohou vedle svého zaměstnání vykonávaného v pracovněprávním vztahu vykonávat výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, u něhož jsou zaměstnání, jen s jeho předchozím písemným souhlasem. Zaměstnanci obecně mohou vykonávat výdělečnou činnost vedle svého zaměstnání, nicméně tato jejich další výdělečná činnost nesmí zasahovat do oprávněných zájmů jejich zaměstnavatele. Výkon této další činnosti by neměl vést k případné možnosti zneužití informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání a ke konkurenčnímu střetu zájmů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, případně třetí osobou, pro niž zaměstnanec výdělečnou činnost vykonává. Předmět činnosti zaměstnavatele lze zjistit u subjektů zapisovaných do obchodního rejstříku z tohoto rejstříku, u osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění z tohoto oprávnění a u osob podnikajících na základě zvláštních právních předpisů z těchto právních předpisů. U organizačních složek státu vyplývá předmět činnosti zpravidla z příslušných zákonů a u příspěvkových organizací a dalších subjektů zpravidla buď ze zřizovacích listin, nebo ze zvláštních

zákonů. Přitom není rozhodující, aby se výdělečná činnost zaměstnance kryla s celým předmětem činnosti zaměstnavatele (který může být i velmi rozsáhlý). Postačí, jestliže výdělečná činnost zaměstnance pokrývá alespoň určitou dílčí část předmětu činnosti zaměstnavatele. Pro posouzení shodnosti výdělečné činnosti s předmětem činnosti zaměstnavatele není rozhodující vlastní činnost, kterou zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonává. Shodnost výdělečné činnosti se vztahuje k předmětu činnosti zaměstnavatele (např. zapsanému v obchodním rejstříku), nikoliv k druhu práce, který má zaměstnanec uveden v pracovní smlouvě či v dohodách o pracích konaných mimo pracovní poměr. Jinými slovy, předmět činnosti daného zaměstnavatele je shodný pro všechny jeho zaměstnance, bez ohledu na to, jaký druh práce pro zaměstnavatele vykonávají. Názor žalobkyně o výlučné relevanci údajů v obchodním rejstříku dovolací soud neaproboval. Zákonné omezení zaměstnance podle ustanovení § 304 odst. 1 zák. práce týkající se výkonu výdělečné činnosti, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, se vztahuje na všechny činnosti, k jejichž vykonávání má zaměstnavatel živnostenské nebo jiné oprávnění, jakož i na činnosti, k jejichž vykonávání zvláštní předpisy takové oprávnění nevyžadují. Porušení tohoto zákonného omezení je dáno již samotnou shodou výdělečné činnosti zaměstnance s předmětem činnosti zaměstnavatele, aniž by bylo významné, jakým způsobem, v jakém rozsahu, popř. zda vůbec zaměstnavatel (výdělečnou činností zaměstnance dotčený) svůj předmět činnosti vykonává. Tyto okolnosti proto nemohou vést k závěru, že zaměstnanec, který shodnou výdělečnou činnost vykonává bez předchozího písemného souhlasu zaměstnavatele, povinnost podle ustanovení § 304 odst. 1 zák. práce neporušil, mohou však být významné při posuzování intenzity porušení této povinnosti zaměstnance, zejména s přihlédnutím k tomu, zda výkon výdělečné činnosti zaměstnance za situace, kdy zaměstnavatel možnosti vykonávat shodnou činnost, k níž má oprávnění, nevyužívá nebo ji využívá v omezeném rozsahu, mohl vést (při zvážení všech okolností konkrétního případu) ke zneužití informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání a ke konkurenčnímu střetu zájmů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, popřípadě třetí osobou, pro niž zaměstnanec výdělečnou činnost vykonává. Z ustanovení § 10 živnostenského zákona vyplývá, že oprávnění provozovat živnost právnickým osobám již

zapsaným do obchodního rejstříku, právnickým osobám, které se do obchodního rejstříku nezapíší, a fyzickým osobám vzniká – jde-li o ohlašovací živnost – zásadně dnem ohlášení živnosti živnostenskému úřadu a v případě koncesované živnosti dnem právní moci rozhodnutí o udělení koncese; právnickým osobám, které se zapisují do obchodního rejstříku, ale nejsou v něm dosud zapsané, vzniká živnostenské oprávnění až dnem jejich zápisu do obchodního rejstříku.

Související judikatura: rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. dubna 2015 sp. zn. 21 Cdo 1132/2014.

Relevantní ustanovení: § 304 zákoníku práce.

Ústavní soud

Nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. I. ÚS 741/17

Datum rozhodnutí: 26. září 2017

Závěr: *Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání odůvodněné výlučně jeho nepřiměřenou délkou nemůže být dostatečnou formou zadostiučinění, kterou by byla ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. odškodněna újma způsobená nepřiměřenou délkou trestního stíhání.*

Obsah: Stěžovatel byl od roku 1999 trestně stíhán. V roce 2009 bylo trestní stíhání zastaveno s odůvodněním, že od sdělení obvinění uplynulo více než deset let, aniž bylo vydáno meritorní rozhodnutí, dále že vzhledem ke změně složení senátu by bylo nutno opakovat provedené důkazy a že vzniklými průtahy se dostává do střetu právo a povinnost státu na stíhání a potrestání pachatelů trestné činnosti s právem obžalovaných na projednání jejich záležitosti v přiměřené lhůtě. Po právní moci usnesení o zastavení trestního stíhání požádal stěžovatel o zaplacení částky přesahující půl milionu korun z titulu nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., konkrétně nepřiměřenou délkou trestního řízení. Ministerstvo spravedlnosti nárok odmítlo s tím, že vzhledem k důvodu zastavení trestního řízení byla vzniklá nemajetková újma nahrazena jiným adekvátním způsobem. Následně podané žalobě soud prvního stupně zčásti vyhověl a přiznal stěžovateli částku 130 000 Kč, ve zbytku žalobu zamítl. Odvolací soud částku zadostiučinění o něco

navýšil. Námitku žalovaného, podle které je dostatečnou satisfakcí již samotné zastavení trestního stíhání z důvodu průtahů, odmítl jako nedůvodnou. Byl-li stěžovatelův život po dobu téměř dvanácti let zatížen obavami z možnosti uložení mnohaletého trestu odnětí svobody, nelze považovat za dostatečnou satisfakci samotné zastavení řízení, které bylo touto nepřiměřenou délkou odůvodněno. Zatímco v případě, kdy se nepřiměřená délka trestního řízení kompenzuje zmírněním uloženého trestu, se pachatel dostává jednoznačného benefitu za újmu způsobenou délkou řízení v podobě mírnějšího postihu, v případě zastavení trestního stíhání odůvodněného délkou řízení je míra odškodnění utrpěné újmy výrazně nižší, neboť osoba, proti níž bylo řízení vedeno, dosud pravomocně odsouzena nebyla, a nelze tudíž vyloučit, že by zastavené řízení mohlo vyústit i v rozhodnutí pro ni příznivější, kterým by byla obžaloby zproštěna. Žalovaný napadl rozsudek dovoláním s argumentem, že zadostiučinění ve formě zastavení trestního stíhání, kterého se stěžovateli dostalo ještě v rámci samotného řízení, má přednost před finanční či jinou kompenzací. Nejvyšší soud dovolání vyhověl a oba rozsudky zrušil. Rozhodovací praxe se ustálila v názoru, podle kterého je zastavení trestního stíhání z důvodu jeho nepřiměřené délky způsobilým, účinným a rovněž zásadně dostatečným kompenzačním prostředkem odškodnění nemajetkové újmy vzniklé obviněnému (obžalovanému) nepřiměřenou délkou trestního stíhání. Přiznání odškodnění v některé z dalších forem předvídaných § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. je pak namísto až tehdy, pokud by se odškodnění, kterého se obžalovanému v trestním řízení dostalo (zmírněním ukládaného trestu či zastavením trestního stíhání), nejevilo jako dostačující. V pokračujícím řízení byla žaloba na zaplacení peněžitého zadostiučinění zamítnuta zcela. Žalobcem podané dovolání bylo odmítnuto. V ústavní stížnosti stěžovatel namítal, že v daném případě bylo trestní stíhání zastaveno pro důvod taxativně stanovený v trestním řádu, který reflektuje mezinárodní úmluvy; z toho dle stěžovatele plyne, že zastavení trestního stíhání pro jeho nepřiměřenou délku může být „přínosem“ (a tedy i kompenzací) pouze pro osobu vinnou. Osobě nevinné však takové rozhodnutí nic nepřinese, naopak způsobenou újmu prohloubí odepřením očekávaného zprošťujícího rozsudku. V této souvislosti se stěžovateli jeví vážným porušením základních lidských práv požadavek, aby měl sám zájem pokračovat v nepřiměřeně

dlouhém trestním řízení, aby dosáhl „potvrzení“ své nevinny nad rámec zmíněné zásady *in dubio pro reo*, nehledě na to, že neexistovala zákonná možnost takového pokračování dosáhnout. Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl. Účelem kompenzačního řízení podle zákona č. 82/1998 Sb. je ochrana základních práv, přičemž toto řízení je jejím vyústěním. Právě forma, případně výše zadostiučinění poskytnutého v tomto řízení, je ukazatelem toho, jak státní orgány v jiném řízení respektovaly základní práva jednotlivce a zda do nich zasáhly. Je-li pak předmětem kompenzačního řízení právo na trestní řízení bez průtahů, je toto právo vždy spjato též s ochranou cti a se zásadou presumpce nevinny. Trvá-li trestní řízení nepřiměřeně dlouhou dobu, nejde již totiž jen o jeho samotnou délku, ale také o to, že ve veřejnosti vzniká přesvědčení o vině dotčené osoby, a to tím spíše, je-li tato osoba v důsledku zastavení řízení zbavena možnosti se očistit. Názor Nejvyššího soudu, podle kterého je zastavení trestního stíhání z důvodu jeho nepřiměřené délky způsobilým, účinným a rovněž zásadně dostatečným kompenzačním prostředkem odškodnění nemajetkové újmy vzniklé obviněnému (obžalovanému) nepřiměřenou délkou trestního stíhání, Ústavní soud odmítl jako protiústavní. V případě, kdy se nepřiměřená délka trestního řízení kompenzuje zmírněním uloženého trestu, se pachatel, jenž byl uznán vinným, dostává jednoznačného benefitu za újmu způsobenou délkou řízení v podobě mírnějšího postihu. Oproti tomu je v případě zastavení trestního stíhání odůvodněného délkou řízení míra odškodnění utrpěné újmy výrazně nižší, neboť osoba, proti níž bylo řízení vedeno, dosud pravomocně odsouzena nebyla, a nelze tudíž vyloučit, že by zastavené řízení mohlo vyústit i v rozhodnutí pro ni příznivější, kterým by byla obžaloby zproštěna. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva mimo jiné plyne, že tam, kde bylo trestní řízení z důvodu své nepřiměřené délky zastaveno před tím, než bylo jakkoliv – byť i nepravomocně – rozhodnuto o vině stěžovatelů, toto zastavení neposkytlo dle Evropského soudu stěžovatelům dostatečnou nápravu tvrzeného porušení jejich práva zaručeného Úmluvou. Článek 6 Úmluvy nezaručuje právo na zastavení nepřiměřeně dlouhého trestního stíhání, tudíž z něj neplyne ani povinnost smluvního státu k takovému zastavení přistoupit, a vzhledem ke svým kompetencím nemůže takovou povinnost z Úmluvy vyvodit ani Evropský soud pro lidská práva. Ústavní soud proto označil za

nesprávnou a presumpci nevinoty odporující úvahu, že představuje-li zmírnění trestu samo o sobě dostatečnou nápravu nepřiměřené délky trestního řízení, tím spíše je dostatečnou nápravou zastavení řízení opřené o § 11 odst. 1 písm. j) trestního řádu. Situace, kdy bylo trestní stíhání zastaveno z důvodu jeho nepřiměřené délky, aniž by mohl být učiněn závěr o tom, zda obviněný daný skutek spáchal či nikoliv, je odlišná od situace, kdy byl obviněný již shledán vinným a dostalo se mu beneficie zmírnění trestu odůvodněného nepřiměřenou délkou trestního řízení. Pokud obviněný o zastavení trestního stíhání nepožádal, a neměl ani možnost trvat na projednání věci, nemůže být takové zastavení

považováno za kompenzaci nepřiměřené délky řízení.

Související judikatura: rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. března 2011, sp. zn. 30 Cdo 2742/2009, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. ledna 2013, sp. zn. 30 Cdo 2310/2012, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Vasilev a další proti Bulharsku* ze dne 8. listopadu 2007, stížnost č. 61257/00, usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1608/14 (překonáno publikovaným nálezem).

Relevantní ustanovení: § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Připravil: Jan Tryzna

agentura
BOVA

SPECIALISTA NA VZDĚLÁVÁNÍ PRÁVNÍKŮ

Pokud se chcete vzdělávat v oblasti práva, musíte vyhledat relevantní, aktuální a ověřené informace od těch nejvyšších českých právních odborníků. A přesně to poskytujeme již 27 let. Jsou to nejnovější výklady a judikatura ve všech právních oborech. Dobrý právník se stále vzdělává, skvělý právník se vzdělává s Agenturou BOVA. Vyberte si z naší aktuální nabídky právních seminářů, které pořádáme ve druhém pololetí.

Ve druhé polovině listopadu pořádáme například tyto právní semináře:

- 20. 11. 2017 Postoupení pohledávky a jiné změny v osobě věřitele či dlužníka
- 21. 11. 2017 Smlouvy příkazního typu
- 22. 11. 2017 Pracovní právo pohledem judikatury soudů
- 22. 11. 2017 Praktický průvodce sousedským právem (od imisi po nezbytnou cestu)
- 23. 11. 2017 Věcná práva – aktuální rozhodovací praxe Nejvyššího soudu ve vybraných oblastech
- 23. 11. 2017 Dřeviny podle nového občanského zákoníku a zákona o ochraně přírody a krajiny včetně novely kácení pro účely stavební účinné od 1. 1. 2018
- 23. 11. 2017 Důsledky porušení smlouvy
- 24. 11. 2017 Přijímání a propouštění zaměstnanců
- 24. 11. 2017 Splnění dluhu, započtení pohledávky a odstoupení od smlouvy – průvodce nejčastějšími způsoby zániku závazku
- 24. 11. 2017 Aplikace správního řádu v podmínkách zákona o státní službě po novele
- 27. 11. 2017 Nadace, nadační fondy (a fondy svěřenské), spolky a ústavy soukromého práva
- 27.–28. 11. 2017 Dědické právo – výklad úpravy v novém občanském zákoníku i v zákoně
- 28. 11. 2017 Zadávání veřejných zakázek
- 28. 11. 2017 Námítky sousedů proti stavbě po novele stavebního zákona
- 28. 11. 2017 Bytové spoluvlastnictví a společenství vlastníků jednotek
- 29. 11. 2017 Služební vozidla a home office v praxi
- 29. 11. 2017 Jak bezpečně zajistit pohledávku
- 30. 11. 2017 Vybrané (stále) problémové otázky závazkového práva
- 30. 11. –3. 12. 2017 Kapitálové obchodní společnosti – čtyři roky poté

DALŠÍ INFORMACE O SEMINÁŘÍCH (MÍSTO KONÁNÍ, PODROBNÝ OBSAH, INFORMACE O LEKTORECH APOD.) A NABÍDKU DALŠÍCH AKTUÁLNÍCH SEMINÁŘŮ NALEZETE NA NAŠICH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH

www.bovapolygon.cz